

Jeg tror, at Forholdet nogenlunde maa siges at være ensartet, naar Stat og Kommune overhovedet er inde paa at drive almindelig Virksomhed.

Jeg skal straks komme tilbage til Arbejdsløshedsfonden. Men jeg vil først nævne, at blandt de Ændringer, der var fremme i Folketinget, var ogsaa en, der gik ud paa, at Indenrigsministeren skulde kunne meddele Anerkendelse til en Arbejdsløshedskasse, der var landsomspændende, omfattede alle Fag, hvorved bl. a. Arbejdsløsheds-kassen for Kristelig-dansk Fagforbund kunde blive anerkendt. Jeg beklager, at en saadan Bestemmelse ikke findes i det foreliggende Lovforslag, thi jeg synes, det vilde være hensynsfuldt at gennemføre den, og jeg vil eventuelt tage den op i det Udvalg, der skal forhandle om Sagen, for saa vidt der ikke paa anden Maade maatte kunne tilvejebringes en Ordning af dette Forhold.

I denne Forbindelse vil jeg sige, at rent forsikringsmæssigt synes det mig, man burde stille mod en Sammenlægning af de mange Arbejdsløsheds-kasser, vi har, til en eller flere store Kasser. Af de 66 Arbejdsløsheds-kasser er der mange, der er smaa, ca. 30 har kun 1 000 Medlemmer eller derunder, og af dem er der igen 20, der ikke en Gang har 500; og uagtet det er foreskrevet, at der skal være mindst 100 Medlemmer i en Kasse, er vi nu kommet dertil, at der er en Kasse med 80 og en med 90 Medlemmer. Forsikringsmæssigt set maa dette siges at være uheldigt. Al sund Forsikring maa jo baseres paa det Princip, at saa mange som muligt er med til at dele Risikoen, og er der noget Sted, hvor det gamle Ord om at hjælpe og løfte i Flok maa gælde, tror jeg, det maa være paa dette Omraade. Det vilde være overordentlig heldigt, om man kom bort fra de mange smaa Kasser, og ved en saadan Sammenlægning vilde ogsaa et andet Forhold kunne reguleres. Nu har vel omtrent Halvdelen af Arbejdsløsheds-kasserne Gæld — rentefri Gæld — til Staten — paa det forelagte Finanslovsforslag er der vist opført ca. 11½ Mill. Kr. —, men den anden Halvdelen har omtrent lige saa meget i Behold, og de Penge har de sat paa Rente i Sparekasser eller Banker. Hvis der nu skete en Sammenlægning, vilde Gæld og Formue omtrent kunne hæve hinanden, og saa kunde Arbejdsløsheds-kasserne dog staa paa egne Ben og være fuldstændig uafhængige af, hvor de skulde have Laan. Selv om der, som det nu er, er Overflytningsret fra den ene Arbejdsløsheds-kasse til den anden,

vilde det temmelig sikkert lette ganske betydeligt, om der blev færre Kasser; det vilde medføre en ganske betydelig Simplificering. Jeg vil derfor henstille, at man ser lidt nærmere paa dette Forhold og undersøger, om ikke den forsikringsmæssige Form vilde komme betydelig bedre frem ved at følge den af mig fremsatte Tanke.

Naar jeg nu vender tilbage til Arbejdsløshedsfonden, er det, fordi jeg synes, det er tvivlsomt, om det er nødvendigt at opretholde Bestemmelsen om Etableringen af en saa stor Fond, som Loven af 22. December 1921 § 29 angiver. Jeg spørger: Er det rigtigt, som Forholdene har udviklet sig, at opsamle saa store Midler som indtil 50 Mill. Kr., som det er Tanken, Fondens skal vokse til? Det ærede 13de tingvalgte Medlem (Martin Olsen) udtalte med Hensyn til 3die Afsnit i Loven, der omhandler denne Arbejdsløshedsfond: Moren har gjort sin Pligt, Moren kan gaa. Eller, som jeg vil sige det med andre Ord: som Tiden iler, veksler Forholdene meget hurtigt, de ændres fra Aar til Aar, ikke mindst i Tider som dem, vi har gennemlevet. Saaledes er jo ogsaa meget blevet forandret paa det Omraade, vi her forhandler om, og Lovgivningen maa nu en Gang følge med Udviklingen i Livet, den maa ikke stagnere og stivne i faste Former. I Efteraaret 1921 havde vi her i Landet en Arbejdsløshed, der var omtrent tre Gange saa stor som nu; vi stod den Gang foran en Stigning, og i Februar 1922 kom vi op paa fem Gange saa stor en Ledighed som den, vi nu regner med. Naar man saa skulde bort fra de tidligere skiftende Statsbevillinger til den ekstraordinære Understøttelse, som det var et ganske almindeligt Ønske at komme bort fra, mentes det nødvendigt ad nye Veje at skaffe de lediggaende Beskæftigelse, og det var med dette for Øje, at man søgte at skabe Grundlag for Iværksættelse af de saakaldte Nødhjælpsarbejder. Dels for at skaffe Midlerne dertil, dels for at kunne yde de Arbejdere, i hvis Fag der var ekstraordinær Arbejdsløshed, og som ikke kunde faa Beskæftigelse ved Nødhjælpsarbejder, en Støtte, skulde der dannes den saakaldte Arbejdsløshedsfond. Skønt der ikke var saa faa Betæneligheder — Fondens Maximum blev ogsaa gjort noget mindre, end det oprindeligt var tænkt —, vedtoges det dog at skaffe Midlerne til denne Fond, og bl. a. gik man over til at belaste Produktionen med Ydelser til Fondens, til den Fond, som Statsvirksomhederne nu søges fritaget for at yde Bidrag til for deres tilfældige Arbejdere. Som den ærede foregaaende Taler